

BELA LJUBLJANA.

Glasilno volilnega odbora narodnih meščanov Ljubljanskih.

(Izšla za časa volitev.)

Omanila se ne sprejemajo. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnitvo v Špitalskih ulicah šte. 5. — Volilnem Ljubljanskega mesta pošilja se brezplačno. — Posamezne številke se prodajajo po 2 kr. v trafiki g. Kališa na Jurčičevem trgu

Številka 2.

V Ljubljani torek 16. marca 1897.

I. leto.

Zmaga bode naša!

Mi gremo v volilni boj za dobro stvar, za blagor meščanstva.

V narodu v ljudstvu iskali smo svoje podpore, iz naroda in ljudstva je na dan volitve pričakujemo. Večina prebivalstva stoji že na naši strani.

Starodavno belo-zeleno zastavo našega mesta ki je zbirala naše očete v hude in krvave boje, to dvigamo danes v duševni volilni boj. Žalostni so časi, tužna je sedanost, potres nas je potrl — ali mi ustajamo pod našo zastavo in korakamo v boj za boljšo in lepšo prihodnost.

Borimo se za dobrega poslanca proti slabemu poslancu, odpreti si hočemo pot na mogočni cesarski Dunaj in tam najti podpore za naše življenje, za naš obstanek.

Od srečnega izida volitev odvisna je prihodnost našega mesta.

Zastava zeleno-bela plapolja pred našimi vrstami, zberite se polnoštevilno pod njo, nobeden naj ne prelomi dane besede. Vsi pridite na volišče in stojte neustrašeno za našega kandidata

Ivana Vencajza

in zmaga bode naša!

Krivicico nam delajo.

Do tako vročega volilnega boja v narodni stranki je prišlo jedino le po samoglavnosti nekaterih članov izvrševalnega odbora narodne stranke. Če ti gospodje sedaj v „Slovenskem narodu“ kričijo, da pristaši Vencajza rušijo disciplino, jim mora njih lastna vest največ grehov očitati. Oni, trmoglavni kakor so, niso hoteli biti nasproti kandidatu Vencajzu in njegovim mnogobrojnim volilcem pravični, oni niso hoteli jedinstvi v stranki, akoravno bi se bilo to prav lahko zgodilo še pred nekaterimi dnevi.

Da odbijemo mi vsako sumničnjenje od sebe, pojasnimo v naslednjem vse dogodke popolnoma resnično.

G. svetnika Vencajza so že pretečeno poletje nekateri ljubljanski meščani nagovarjali, naj kandidira za državni zbor. Po dolgem premišljevanju je g. Vencajz stopil meseca novembra k županu Hribarju in ga vprašal za svet. Župan je odgovoril, da bi mu bila Vencajzova kandidatura zelo všeč in da jo bode podpiral z vsemi močmi, ako ne bo, kakor se pričakuje, kandidoval dr. Majaron. Rekel je župan, naj Vencajz pred vsem govori z dr. Majaronom. Vencajz je res takoj šel k dr. Majaronu in ta mu je dal besedo — katero je tudi držal — da zanj nikakor ne misli kandidovati. Vencajz je torej šel in naznanil svojo kandidaturo pri izvrševalnem odboru narodne stranke. Ta odbor je vse to molče na znanje vzel, in prijatelji Vencajzove kandidature niso imeli nobenega povoda roke križem držati. Skorej tri mesece ni na kandidaturu g. Kušarja skorej nihče resno mislil. To se je pokazalo na prvem shodu ljubljanskih zaupnih mož začetkom meseca svečana. Takrat se je vprašalo, ali ne bi kazalo kandidirati v Ljubljani dr. Ferjančiča. Res je ta dobil pri glasovanju 20 glasov, za njim Vencajz 11 in Kušar le 5 glasov. Ko se je dr. Ferjančič potem odločil za gorenjska in notranjska mesta, vršil se je drugi shod ljubljanskih zaupnikov. Pri momentanem glasovanju je dobil Kušar (NB. njegov sin je bil navzočen in je za svojega očeta agitiral) jeden cel glas več kakor Vencajz. A za g. Vencajza je bilo pet pisemenih izjav od zaupnih mož, kateri so bili zadržani priiti osebno k shodu.

Teh pet izjav je pa gospoda v izvrševalnem odboru popolnoma prezrla in zavrgla!

Vprašamo, ali je tako postojanje bilo nepristransko? Ali po vsem tem ni bila večina zaupnih mož za Vencajza? In če je bil izvrševalni odbor v dvomu, zakaj ni sklical še jedenkrat zaupnih mož na posvetovanje?

Mi pa vemo, zakaj tega ni hotel. Večina izvrševalnega odbora je na vsak način hotela odstraniti kandidaturu Vencajza, ker je bila zlahta za Kušarja. Hitro potem začel je „Slovenski narod“ delati za Kušarja in ni našel zanj nobenega drugega pripomočka, kakor disciplino, katere izvrševalni odbor sam ne pozna, ker je on sam s svojim postopanjem rušil pravico in resnico.

Mi pa nismo izgubili še vsega zaupanja v pravičnost izvrševalnega odbora narodne stranke. Izvrševalni odbor se je bal sklicati volilni shod, akoravno vemo, da je pri občinskih volitvah vedno bila šega, postavljati kandidata

na javnih shodih. Radi tega morali smo mi sklicati javni volilni shod, na katerega sta se pravočasno povabila Vencajz in Kušar. Ta shod je hotel dr. Tavčar razgnati in razstreliti. Vendar se mu je to ponesrečilo, — in več kakor 300 volilcev je proglasilo Vencajza kandidatom za ljubljansko mesto. Sedaj je izvrševalni odbor vendar začel misliti, in sami so sklicali „post festum“ volilni shod v Narodni dom. Izvrševalni odbor je sklenil obeni shod, na katerem bodeta govorila Vencajz in Kušar. Dr. Tavčar je pa v svojem „Slovenskem narodu“ popolnoma napačno proglasil ta shod le za Kušarjev shod, na katerem bode le samo Kušar govoril. Ko so ga pozneje opomnili na ta greh, poslal je on Vencajzu še le 10. t. m. ob 11. uri dopoldne, torej 8 ur pred shodom, pismo, s katerim ga je vabil na shod. Naravno je, da se Vencajzova stranka ni mogla udeležiti ne glede na to, da je imela že za se obeni shod, katerega ni bilo treba več popravljati.

Sedaj je bil razpor očividni. Vendar smo mi v zdajšnjem trenutku še ponudili izvrševalnemu odboru narodne stranke mir in spravo.

Županu Hribarju smo nasvetovali sledeče: Izvrševalni odbor vidi, da se pri zaprtih durih ni zadel prava struna in da je narodno meščanstvo v dveh taborih. Ker ni bilo mogoče spraviti obe stranki na jeden skupen shod in tam po večini odločiti, radi tega ima narodna stranka danes dva volilna oddelka in dva shoda, katere sta si v številu glasov skoraj jednaka. Izvrševalni odbor naj torej izreče, da sprevidi da sta nastali v Ljubljani dve volilni stranki, katerima obema stojijo na čelu možje narodne stranke, in zaradi tega naj izreče izvrševalni odbor, da daje narodnim volilcem prosto volitev, naj se odločijo za jednega ali drugega. Na ta način bi bila narodna stranka na vsak način zmagala; zmaga Vencajzova ali zmaga Kušarjeva bi bila njena zmaga.

Ta naša ponudba se je pa z zasmehom odklonila!

Izvrševalni odbor torej sam želi in hoče boj v narodni stranki, in ker ga hoče, naj ga ima. Ta boj ga bode podučil, da je ljubljansko meščanstvo toliko razsodno, da si ne da od zlahte dikirati kandidatov. Pravica je gotovo bila na naši strani, tudi miroljubnost smo dokazali, akoravno nas je izvrševalni odbor vedno preziral in žalil. Mi smo še vedno narodna stranka, in nihče našega odbora še dosedaj ni izključil iz te stranke. Sedaj pa „Slovenski narod“ suče stvar tako, kakor da bi bili mi grobokopi narodne stranke.

Ali smo grobokopi narodne stranke radi tega, ker hočemo prisiliti to stranko v razumno in pametno delovanje, v pravičnost in razsodnost?

Kušarjeva stranka nas sumničji, da iščemo podpore pri drugih strankah. To je nesresnica! Nasprotno. Kušarjeva stranka se je celo v deželnem zboru za kulisami potegovala za pomoč katoliške narodne stranke. Kušarjeva stranka je celo šla k socijaldemokratom za pomoč prositi, in mi tega nismo storili. Mi se nismo niti stranki nismo zavezali. Ako pa katoliški narodni stranki bolje ugaja naš kandidat g. Vencajz, ji tega ne moremo

brauti; to je njena stvar. Tudi stranke „Slovenskega Lista“ nismo prosili za pomoč, in ako ona podpira kandidata Vencajza, stori to gotovo le zaradi tega, ker noče voliti slabega kandidata.

Mi upamo, da bomo zmagali.

Gotovo pa bomo dokazali prevzetnežem v narodni stranki, da se pri nas v Ljubljani razmere preobračajo, da se meščanstvo zaveda svojih koristij in da se ta zavednost tudi po državnoborskih volitvah ne bode dala več ustaviti ali prezirati. Ljubljansko meščanstvo ustaja, ono zahteva trezno in pametno politiko, ono zahteva dobre kandidate in to je: zdrava prikazen, katere bode rodila svoje dobre nasledke in katera nas bode privedla konečno, in če tudi še-le po bojih, do vsestranskega sporazumljenja!

Osebnosti.

Nekateri nerodni jeziki raznašajo po Ljubljani govorico, da je ves volilni boj le osebni dvoboj med dr. Tavčarjem in dr. Krisperjem, ki stojita na čelu nasprotnih volilnih taborov. Kedor pozna značaj obeh teh gospodov, je gotovo preverjen, da nobeden od njiju ni tako breznačajan in brezvesten, da bi iz osebnih ozirov razdvajal in razburjal meščanstvo.

Poizvedeli smo, da oba gospoda nimata nobenega osebnega prepira med seboj in sta še pred kratkem v „Narodnem domu“ sedela pri isti mizi. Istina pa je, da zastopa oba gospoda v narodni stranki različne težnje. Dr. Tavčar zastopa kavalirsko in bojevito narodnost — dr. Krisper zagovarja ljudsko, realno in zaradi tega spravljivo politiko. Te dve težnji prišli sta na površje o priliki državnoborskih volitev, in zaradi tega je danes narodno meščanstvo tudi v dveh taborih.

Oho!

Tisti ki pišejo „Slov. Narod“ se niso rodili v Ljubljani in toraj ne poznajo dobro ljubljanske govorice.

Domaćinu Ljubljancu ni navada, da imenuje može katerim utripa srce in bile žila za Ljubljano in pred vsem za ljubljane, da imenuje take može — gluhe, trdovratne, divje, neplodne, nevaležne in nerodne.

Pred kratkem je mestni zbor ljubljanski izrekal dr. Krisperju zahvalo za njega nesebični trud o priliki potresa, ko je on ustanovil potresni pomočni odbor, kjer je s pripomočjo odličnih meščanov ljubljanskih pridobil prebivalstvu 70.000 gl., a danes ga imenuje dr. Tavčar list — brezupen element, in to razaliter mora slišati mož na svojih rojstnih tleh.

Ko se je vračal Vencajz na čelu „Glasbene Matice“ z Dunaja, kjer je naš pevski zbor dosegel fenomenalno zmagovalje, tedaj je prejšnji župan ljubljanski v navdušenih besedah slavil zasluge gosp. Vencajza in danes? Danes „Slovenski Narod“ kateri hoče biti glasilo slovenske

inteligence, neče priznati Vencajzu nikarih zaslug in ga obkłada s priimkom „grobokopa“ narodne stranke.

Oj pamet, oj kje si doma!

„Slovenski Narod“ in uradništvo.

Brezdvomno zavzema uradništvo vsled svoje inteligence odlično mesto v narodni družbi ljubljanski. Vsaki stranki mora biti na tem ležee, da si pridobi simpatije tega imenitnega faktorja.

Agitacija pri volitvah se v te kroge ne upa, ker je uradništvo zadosti razsodno, da ve na katero stran se ima obrniti.

Jedina agitacija je sposobnost in zanesljivost kandidata.

Kušarjeva volilna stranka v svojem glasilu naravnost zahteva da mora uradništvo pristopiti v njen tabor, češ da se drugače postavi v nasprotstvo z meščanstvom.

Vprašamo samo, niso li tisti volilci ki se angažujejo za kandidata Vencajza narodni meščani?!

Ker vkljub temu ni gotovo da se bode uradništvo odločilo za kandidata Kušarja, lotila se je njegova stranka popolnoma neopravičene in neosnovane denunciacije, katere se bere v sobotni številki „Slov. Naroda“.

Po mnenju te volilne stranke, naj nima uradnik še toliko prostosti, da bi smel kakemu prijatelju svoje mnenje razodeti, in to se že imenuje neopravičljivo uplivanje.

Najlepše je to, da se našemu občespoštovanemu in izbornemu kandidatu Vencajzu šteje od Kušarjeve stranke v največji greh da je uradnik!

Vprašanje.

Ali zasluži g. Kušar da ga volimo še za naprej kot državnega poslanca v Ljubljani, ali je storil on svojo dolžnost?

Net! Zakaj ne?

I. G. Kušar je bil gotovo več kakor polovico istega časa, v katerem bi moral sedeti v državnem zboru na Dunaju, v Ljubljani ali pa na svojem mlinu v Domžalah. Toraj ni mogel slediti obravnavam in brigati se v državnem zboru za interese svojih volilcev. Tako se ne izpolnjujejo dolžnosti poslanca.

II. G. Kušar ni nikdar sklical shoda. Brigal se ni celih 6 let za svoje volilce, še v najhujšem času, o potresu, se ni čutil poklicanega sklicavati svoje volilce, slišati njih težnje, dajati jim pogum in poročati, kaj je za nje storil. Dokaz temu, da je vse to resnica, je popolnoma preziranje njegove osebe, ko je občinski svet ljubljanski izrekal zahvalo raznim možem, ki so se trudili za Ljubljano. Če bi g. Kušar res kaj storil, kar bi bilo le vredno omeniti, gotovo bi lastni njegovi pristaši v mestnem zboru, na čelu g. dr. Iv. Tavčar, mu izrekli priznanje. Ker je pa popolnoma molčal in so tudi to spoznali njegovi pristaši, so

bi rajše tih, da bi se ne blamirali. In danes hočejo go-
vriti o njegovih zaslugah? Pred nekaterimi tedni dobil je
komaj 5 glasov zaupnih mož, in danes je biser poslanca.

III. G. Kušar nima pojma o socialnem upra-
šanju, ali ga pa ne more imeti. Glasoval je proti direktni
in tajni volilni pravici, proti temu, da bi vsak volilec bodi
si meščan, obrtnik, trgovec ali kmet sam svoj listek oddal.

IV. G. Kušar nima pojma o položaju našega kmeta.
Glasoval je pri odpisu davka da naj se grajskemu odpiše
na stotine gl. ubogim kmetom na Slovenskem pa nekaj
krajcarjev. Ali se zamore reči, da ta mož čuti za ljudstvom?
Ne! Kakor je tedaj z bogatašom vlekel proti kmetu, isto
se lahko pripeti obrtniku, trgovcu i. t. d. In ti naj mu
sedaj dajo svoj glas? Nikdar ne!

V. G. Kušar se ni potrudil na shod obrtne zveze
v Ljubljani. Še le drugi so mu morali povedati, kaj želé
obrtniki, še le drugi so mu spisal prošnjo, katero sta skupaj
z dr. Ferjančičem nesla na Dunaj. To stori lahko vsak,
kedor le zna nositi kako stvar. Da bi se pa on brigal za
obrtnike in sam prišel v njih sredo, ne tega pa ne! Toraj
nimajo obrtniki nobenega poverja ogrevati se zanj.

Navedli bi še marsikaj. A to naj zadostuje, volilci
sami iz tega sprevidijo, da dosedanji poslanec g. Kušar ni
imel zmognosti ne volje tako zastopati Ljubljano, kakor bi
jo moral.

Zupan Hribar in mi.

„Slovenski Narod“ nas opraviča, da mi delamo proti
županu Hribarju. To je gola neresnica! Nasprotno, je
naša volilna stranka pri običnem shodu pripoznala očitno
zasluge našega župana in izdala se je parola, da mora
ostati oseba našega župana izvan volilnega boja.

Naša volilna stranka nima nobenega vzroka, izpod-
kopavati županov glas, ker je bil ravno župan Hribar tisti,
kateri je v izvrševalnem odboru goreče zagovarjal in pri-
poročal kandidata Vencajza. Žalibog, glas našega župana,
ki bi bil moral biti v izvrševalnem odboru narodne stranke
prvi in odločilni glas, ni toliko izdal, da bi se njemu drugi
odborniki udali. Župan Hribar je sicer izjavil, da on v
discipline za svojo osebo glasuje za kandidata Kušarja, ali
on je ob enem tudi obljubil vodstvu naše volilne stranke,
da on ostane v volilnem boju nepristranski, in da on
ne bode agitiral proti kandidatu Vencajzu. Ker se je ta
beseda dala brezpogojno, še na županovo besedo zanašamo
in nimamo prav nobenega poverja, agitirati proti županu.

Volilni shod

Kušarjeve stranke v „Narodnem domu“.

Na ta shod se je zbralo kakor pravijo 400 (?) na-
rodnih mož. Pravijo da so bili volilci, videli smo med
njimi mnogo — dijakov.

Dr. vit. Bleiweis je povedal, da je izvrševalni odbor
držal se le številke navzočih zaupnih mož. (mislil si je
da mnenje naroda ne šteje). Tega ni povedal, zakaj se
je sklical volilni shod, ako si je bil v zavesti, da so šte-
vilke izvrševalnega odbora kaj vredne.

Potem se je volil dr. Tavčar predsednikom shoda,
baje zato, ker so se bali, da drugače nide k „Roži“ kvartat,
in glejte čuda! — on ni ušel.

Kandidat Kušar hotel je govoriti to, kar je bral v
časnikih o programu Vencajzovem. Posrečilo se mu ni,
in tudi naše mnenje o njega nesposobnosti se ni premenilo.
Dr. Tavčar je delal sedaj kisel obraz, sedaj zopet se muzal
kakor je nanesla Kušarjeva govora nerodnost.

Klaka bila je naročena in funkcionirala brez napake.
Potem so šli. Svoje pristaše šteli so dvakrat, naše
volilce, ki so prišli iz porodnosti in radovednosti pa trikrat.
In vseh bilo je 400.

Sedaj so zmage gotovi in njih slava je neizmerna.

(Pri volilnem shodu v Narodnem domu) izjavil je gosp. Poek v imenu Ljubljanskih gostilničarjev, da so on in da so gostilničarji za gosp. Kušarja. Tukaj pa sedaj pričemo „izjavo“
31 gostilničarjev, med njimi štirih odbornikov gostilničarske zadrage.

Podpisani gostilničarji izjavimo, da nismo nikdar pooblastiti g. Poeka načelnika naše zadrage, da v našem imenu izrazi na volilnem shodu v „Narodnem domu“
da je zadruga za kandidata Kušarja.

V Ljubljani, 11. marca 1897.

Častiti obrtniki!

Mi smo Vam na zadnjem shodu naše zaveze dokazali, da imamo srce za Vas in smo predlagali da se Vam vrnitev potresnega posojila
olajša. Bivši naš poslanec g. Kušar nam ni mogel tega izposlovati. Zatoraj je bila naša dolžnost iskati družega, boljšega poslanca in priporočan naj
Vam bode

g. Ivan Vencajz.

V prihodnjem državnem zboru pride na vrsto obrtna novela. Vaše želje povedali bodete sami temu poslancu in on je gotovo zmožen
izraziti te želje na Dunaju in delal zanje.

Odbor obrtne zveze za Kranjsko.

Poduk gg. volilcem.

S pooblastili se ne voli, vsak volilec mora priti osebno. Glasuje se z glasovnicami, katere so se volilem uradno dostavile, kdor je ni
dobil, jo dobi na dan volitve pri volilnem komisarju v mestni dvorani ali poprej na magistratu. Druge glasovnice niso veljavne, kdor je glasovnico
izgubil ali pokazil, zamore na dan volitve dobiti novo pri volilnem komisarju. Glasuje se tajno, ker mora volilec glasovnico skupaj zavito oddati in
jo volilna komisija daje neodprto v volilno posodo. Naš volilec naj toraj ali sam zapiše ali pa po kakem zanesljivem možu zapisati da na glasovnico
naslednje ime

Ivan Vencajz

c. kr. deželno-sodni svetnik.

Rumeno izkaznico ali legitimacijo, ki se je s glasovnico ob enem razdelila treba je prinesiti seboj in pokazati komisiji.